

Alkusanat ja tiivistelmä

Työn tavoitteena on ollut laatia katutilan suunnittelun opas- ja esimerkkikokoelma lähinnä HKR:n omaan käyttöön. Raportista toivotaan olevan hyötyä muidenkin hallintokuntien työlle.

Työtä on ohjannut työryhmä, jonka kokouksiin ovat osallistuneet Osmo Torvinen (puh.joht.), Veli Silvo, Pentti Peurasuo ja Ulla-Kirsti Junttila Rakennusvirastosta, Marjut Kivelä ja Riitta Jalkanen Kaupunkisuunnitteluviraston kaavoitusosastolta, Kalevi Wahlsten Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastolta, Marjatta Uusitalo ja Juhani Nortomaa Rakennusvalvontavirastosta, Antti Tiensuu Helsingin Energiasta sekä konsultteina Seppo Karppinen ja Hannu Haapa Esisuunnittelijat Oy:stä.

Raportissa esitetään yleisiä perustavoitteita koko kaupungin katutilojen suunnittelulle. Paikalliset ominaispiirteet antavat suunnittelulle omat reunaehdonsa. Esimerkiksi asemakaavassa suojelluilla alueilla katujen suunnittelun tavoitteet ovat varsin erilaiset kuin keskusta-alueen ulkopuolella. Myös maanalaisilla laitteilla ja johtoverkoilla on vaikutusta katutilan järjestelyihin.

Luvussa 1 on lyhyt katsaus Helsingin katujen historiaan, katutilan muodostumiseen ja kaupunkikuvan elementteihin. Siinä on myös kuvattu työn inventointivaiheen sisältö, työtä varten tehtiin kortit 88 katukohteesta eri puolilta kaupunkia.

Luvussa 2 esitetään katutilan jaon ja mitoituksen periaatteet eri liikennemuotojen kannalta. Jakoon vaikuttavat kadun liikenteelliset tehtävät (katuluokitus) sekä ympäröivän maankäytön ja kaupunkikuvan asettamat tavoitteet (aluetyypit). Reunakivellä on tärkeä asema katutilan osien rajojen osoittajana. Erikseen on käsitelty välikaistoja, kääntöpaikkoja, suojateitä ja hidasteita. Autoliikenteen tilat mitoitetaan tiukasti ja mahdollinen ylimääräinen tila käytetään kevyen liikenteen tai istutusten hyväksi.

Luvussa 3 kuvataan katutilan elementtien suunnittelua, pintamateriaalien valintaa, istutusten ja valaistuksen käyttöperiaatteita, liikennemerkkejä ja opasteita sekä kadun kalusteille ja muille rakenteille esitettäviä vaatimuksia. Erityistä huomiota on kiinnitetty eri hallintokuntien väliseen yhteistyöhön.

Liitteinä on mm. 13 esimerkkiä eri tyyppisten katutilojen käsittelystä ja jaosta.

Elokuu 2003